

Zasady pisania komentarzy

Dobry komentarz powinien być

1. przygotowany na piśmie;
2. poprawny teologicznie;
3. zrozumiały dla zgromadzonych (nie tylko dla magistrów teologii);
4. krótki i zwięzły (kilka zdań);
5. jednolity tematycznie (ściśle związany z komentowaną częścią liturgii);
6. wyważony emocjonalnie;
7. sprawdzony przez osobę kompetentną.

Komentarz nie powinien

1. być modlitwą lub kazaniem;
2. zawierać pytań retorycznych, bezpośrednich cytatów, rozkazów, wezwań (np. *Wstuchajmy się w Słowo Boże*);
3. zawierać rozbudowanych (wielokrotnie złożonych) zdań trudnych do zrozumienia przez słuchającego;
4. wyprzedzać podobnie brzmiących wezwań przewodniczącego liturgii kapłana (np. Komentatorka:

Teraz przekażemy sobie znak pokoju. Kapłan: Przekażmy sobie znak pokoju).

Elementy przygotowania komentarza

1. Zapoznanie się z:
 - okresem liturgicznym;
 - tajemnicą dnia (uroczystość, święto, wspomnienie świętego itp.);
 - czytaniem liturgicznymi i modlitwami celebransą;
 - specyfiką celebracji (np. Msza święta z udziałem dzieci, z udzieleniem sakramentu chrztu).
2. Modlitwa i skupienie

Skomentować można w liturgii niemal wszystko

• część Mszy św.: procesję wejścia, pozdrowienie, akt pokutny, czytania, psalm, procesję z Ewangelia, wyznanie wiary, modlitwę wiernych, procesję z darami, Modlitwę Eucharystyczną, Ojciec nasz, modlitwę o pokój, znak pokoju, obrzędy Komunii św., błogosławieństwo i rozesłanie (nie należy jednak przerywać modlitw, które stanowią całość np. Modlitwy Eucharystycznej, modlitwy *Ojciec nasz*, której kontynuacją jest embolizm *Wybaw nas, Panie od zła wszelkiego*);

• pieśni (podanie strony w śpiewniku i wyjaśnienie wyboru tej właśnie pieśni);

• postawy ciała i gesty (postawę stojącą, klęczącą, siedzącą, znak pokoju, adorację krzyża w Wielki Piątek);

• szeroko pojęte znaki liturgiczne (krzyż, kadzidło, świece, wodę, naczynia, szaty liturgiczne, milczenie).

Często stosowany jest układ komentarzy według księdza Stanisława Szczepańca. Na układ ten składają się trzy komentarze:

1. do liturgii Słowa (przed 1. czytaniem) – przypomina, że to sam Bóg mówi dziś do nas, ukazuje główną myśl czytanej psalmy rozwijaną następnie w homilii;
2. do liturgii Ofiary (przed procesją z darami) – wyjaśnia symbolikę darów ofiarnych, przypomina, że liturgia eucharystyczna jest uobecnieniem ofiary Jezusa na krzyżu, pośrednio wzywa uczestników liturgii do ofiary z samego siebie;
3. do liturgii Uczty (przed Ojciec nasz) – wprowadza w obrzędy Komunii świętej, przypomina znaczenie pokoju, jedności z Bogiem i bliźnimi.

Owe trzy komentarze winny stanowić logiczną całość i wszystkie trzy być czytane. Nie powinno się już wtedy komentować innych szczegółów celebracji, chyba że jest to niezbędne dla właściwego przeżycia liturgii przez uczestników.

Podczas wykonywania swej posługi komentator(ka) stoi w odpowiednim miejscu, mając przed sobą wiernych, ale nie wypada, aby wchodził(a) na ambonę.

Modlitwa powszechna

Zasady tworzenia modlitwy powszechnej

Dwa źródła treści modlitwy wiernych:

1. **słowo Boże** wybrane przez Kościół w **liturgii danego dnia** (układający wezwania powinien zapoznać się z liturgią słowa, a także – o ile to możliwe – z homilią, komentarzami i innymi tekstami liturgicznymi);
2. **sprawy, którymi żyje Kościół i świat** w danym momencie (tu przydają się informacje podawane przez radio, telewizję, gazety, czasopisma, Internet itp. – chodzi zarówno o bieżące wydarzenia społeczne, polityczne, jak i religijne).

Modlitwa wiernych powinna zawierać 4 grupy wezwań (OWMR 70)

- a. w potrzebach Kościoła
- b. za władzę państwową i o zbawienie całego świata
- c. za tych, którzy znajdują się w trudnych sytuacjach życiowych
- d. za wspólnotę miejscową.

Formy modlitwy wiernych

1. Formy wezwań:
 - a. forma kompletna: wpierr wymienia się za kogo się modlimy, a następnie, o co prosimy np. *Módlmy się za zmarłego Jana o szczęście wieczne w niebie.*
 - b. forma skrócona: od razu podaje się o jaką łaskę prosimy, jednym słowem zaznaczając, za kogo się modlimy np. *Módlmy się o zdrowie i błogostawieństwo Boże dla papieża.*
 - c. forma najkrótsza: w tej formie podaje się jedynie za kogo się modlimy np. *Módlmy się za Kościół święty.*
 - d. forma oparta na cytatach z Pisma świętego: najpierw czyta się cytat z Pisma św., a potem w nawiązaniu do niego – odpowiednią modlitwę prośby.
 - e. forma rozpoczynająca się od zwrotu do Boga lub jednej z Osób Boskich np. *Boże Ojczy, prosimy Cię za Twój święty Kościół...*

W każdej formie powinno się zaznaczyć, kiedy kończy się wezwanie, a powinna zacząć odpowiedź wiernych. Wezwania przeznaczone do śpiewu muszą posiadać odpowiednią rytmikę i słowa, aby dało się je wyraźnie zaśpiewać.

2. Formy odpowiedzi wiernych:

- a. aklamacja *Wysłuchaj nas, Panie* lub inna;
- b. modlitwa w ciszy;

Wykonanie modlitwy wiernych

Jak już wspomniano wprowadzenie do modlitwy wiernych i jej zakończenie należy do przewodniczącego liturgii, który kieruje modlitwą z miejsca przewodniczenia (OWMR 138) (poprzednie wydanie OWMR dopuszczało też ambonę – punkt 99). Intencje są podawane z ambony lub innego odpowiedniego miejsca.

Czytanie lub śpiewanie modlitwy wiernych winno być spokojne, godne (odpowiedni strój i zachowanie również przed i po modlitwie) i wyraźne. Kartki z tekstem powinny być odpowiednio przygotowane (nie wyrwane z zeszytu). Godne polecenie jest użycie twardej obwoluty, w którą wkłada się kartki.

Godne pochwały jest czytanie bądź śpiewanie modlitwy wiernych przez kilka osób (czytanie poszczególnych intencji przez różne osoby lub każdej intencji z podziałem, gdy jest to możliwe - np. w formie z cytatami z Pisma św.; śpiewanie przez scholę - ale musi być wyraźne)

Jeśli modlitwa wiernych jest wykonywana przez więcej osób i wymaga dłuższego przejścia np. do ambony, wtedy dojście i odejście powinno odbywać się wspólnie a nie pojedynczo.